

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Ref. 201004890

Høringsuttalelse til NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst

På bakgrunn av brev fra Kunnskapsdepartementet 29.10. 2011 ønsker Reform – ressursenter for menn å komme med følgende høringsuttalelse/svar.

Reform – ressursenter for menn er et ressurs- og kompetansesenter om menn og likestilling. Vi arbeider med gutter, menn og likestilling innenfor flere fagområder, blant annet utdanning og barnehage. I Reforms hørings svar vil vi ikke kommentere de enkelte forslag til tiltak i NOUen, men uttale oss om høringsnotatets generelle beskrivelser og diskusjoner av barnehagefeltet i lys av et kjønnsperspektiv.

Reform er positiv til formålet som trekkes fram i utredningen; å sikre at alle barn i barnehage skal få et godt pedagogisk tilbud. Utvalgets utredning inneholder en rekke forslag til hvordan dagens barnehagetilbud kan styrkes og bli mer tilgjengelig for alle barn i førskolealder. Tiltakene fremstår også som hensiktsmessige ut ifra formålet. Reform stiller seg positiv til videreutviklingen av et tilgjengelig og kvalitativt godt barnehagetilbud for alle barn i Norge.

Selv om utredningen er omfattende registrerer vi at diskusjoner og spørsmål om kjønn, utover barnas, er fraværende. Spesielt er det viktig å gi en vurdering av de kjønnete aspekter ved barnehagekonteksten, som "sikringen" av det pedagogiske tilbudet er tenkt å foregå innenfor.

Vår erfaring er at kjønnete dimensjoner og kvaliteter ved barnehagens tilbud ofte henger sammen. Uten å trekke kjønn vil viktige tiltak og skjevheter ved foreslåtte tiltak overses.

Utredningen er blind for at personalet som skal sette målsetningene ut i livet i barnehagene, i ni av ti tilfeller er kvinner. Norge kan beskrives som et kjønnsdelt arbeidsmarked der kvinner i stor grad er sysselsatt i helse-, omsorgs- og utdanningsyrker mens menn er sterkt overrepresentert i ledelse og tekniske yrker. Dette gjelder i særdeleshet barnehagesektoren, der ni av ti ansatte er kvinner, uten at dette gjøres til et tema i utredningen. Tenkningen om omsorgsarbeidets særart er dypt fundert i sektoren og knyttet til at overvekten av ansatte er kvinner, uten at dette er uttalt. Den umiddelbare responsen fra flere aktører i barnehagesektoren på at nå skal "målstyring inn" og "omsorg ut" er derfor svært forståelig.

Det er problematisk at det mangler refleksjon omkring hvordan kvalitetssikringen som foreslås for norske barnehager, kan stå i et motsetningsforhold til den omsorg med hjemlige trekk som mange foreldre og ansatte selv forventer. En viktig dimensjon her er at barnehagene i Norge og Norden er at barn har gått fra én kvinnes omsorg i hjemmet til flere kvinners omsorg i barnehagen. Den faglige utviklingen og innholdet i barnehagen kan ikke forstås isolert fra denne utviklingen, slik blant andre den danske forskeren Steen B. Nilsen viser i sin analyse (2005). Utvalget kunne med fordel vurdert hvordan det tenker "sikring" og "målsetninger" opp i mot hva som er "omsorgens særart" . Vesentlige norske og nordiske forskningsbidrag på omsorgens særart ligger noe tilbake i tid, men ville likevel vært relevant å trekke inn i diskusjonen.

Ved unnlattelse av et kjønnsperspektiv i analyser av barnehagens rammevilkår kan også potensielt andre viktige spørsmål overses, slik som: Er det sider ved barnehagetilbudet som er dårligere/bedre sikret fordi det i overveiende grad er ett kjønn som er ansatt? Er det derfor spesifikke sider ved barnehagetilbudet som bør styrkes framover? Det kan nevnes at flere menn i norske barnehager har vært blant bidragsyterne til at natur og friluftsliv har blitt trukket sterkere inn i det pedagogiske arbeidet. Vi nevner dette som en illustrasjon for å vise at kjønn kan ha en betydning og ikke fordi vi nødvendigvis savner dette som eget tiltak, à la "barnehagen må sikre at alle barn gis et grunnlag for trygt og kunne leke og ferdes i norsk natur".

Reform ønsker her å understreke at behovet for kjønns mangfold blant ansatte i barnehager ikke er tuftet i en forståelse av at "ulike kjønn gjør ulike ting", men heller at barn nettopp har godt av å oppleve at både menn og kvinner kan yte omsorg.

Oslo, 31.1. 2011

A handwritten signature in blue ink that reads "Ole B. Nordfjell for". The signature is written in a cursive, flowing style.

Anders Huuse Kartzow, daglig leder